

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"ר

לזכות

הרה"ח הרב ירחמיאל שי' וזוגתו מ' חנה תחיל' וב"ב:
חי' מושקא, דבורה לאה, שיינא, מנחם מענדל,
חיה רבקה, דוד, שיינדל גיטל, מנוחה סימא,
צבי הירש, יקותיאל דובער שיחיו

בעלינאון

שלוחי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
להצלחה רבה ומופלגה בעבודת השליחות
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
ס. פאולו - ברזיל

נתרם ע"י הרה"ת ר' שמואל וזוגתו מרת שטערנא שרה שיחיו

שפריצער

לזכות

החייל בצ"ה יששכר דב הכהן בן מרים שיחיל' גרוס
לרגל הולדתו בי' מרחשון תשע"ט
שיזכה לגדול חסיד ירא שמים ולמדן
לנחת-רוח כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח

"הלואי והיו אנ"ש והתמימים

מדקדקים

בימה לדיון בין התמימים ואנ"ש
להגברת הלימוד והעיון
בשיחות תנש"אתשנ"ב

גליון מו

דבר מלכות ש"פ ח"י שרה תשנ"ב

תוכן

חלוקת משקה כמו 'נוס של ברכה'... / עמ' 4

יומן מרתק מהתוועדות ש"פ חיי שרה תשנ"ב

אז מה התחדש בתשנ"ב? / עמ' 6

הרה"ח מנחם מענדל פרידמן - שליח כ"ק אד"ש מה"מ באור יהודה מחדד את הדרישה האחת והיחידה

שיעור דבר מלכות / עמ' 10

מדור חדש • ביאור בקצרה למושגי יסוד בשיחה

שליח או שדכן? / עמ' 12

נקודת השיחה בשפה פשוטה ובהירה

ש"פ תצא תשמ"ח ס"ה: אמנם במשך כל הדורות... היתה עיקר ההדגשה על הפעולה והפעצת המעיינות חוצה ולא (כל כך) על הבאת המשיח - אף שבכללות הי' ידוע שהפעצת המעיינות חוצה פועלת ביאת המשיח ומזמן לזמן... היו מזכירים ומדברים על ענין זה".

ו. בסעיף י"ג: "וע"פ הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, השליח היחיד שבדורנו, המשיח היחיד שבדורנו". יש לדייק מה הפשט "השליח היחיד" שבדורנו, הלא נשיא הדור מינה את כל אחד ואחד לשליח? וכמו"כ "המשיח היחיד", וכי מדוע נאמר שיש כמה משיחים בכל דור, ומה רוצה להשמיענו בזה?

ז. בסעיף י"ד: "השליח העיקרי והאמיתי, יחד עם גילוי עשר הכוחות שלו - "שלח נא ביד תשלח", השליח שבדורנו - כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו - וכפי שהי' בדור שלפניו, שכ"ק מו"ח אדמו"ר נתאחד עם אביו, אשר הוא הי' בנו יחידו, כך שיש את השלימות של כל "שבעת קני המנורה", כל השבעה דורות".

וצריך להבין: ראשית, מהו ענינה של התאחדות זו. ועוד, מדוע ההתאחדות שבדורנו היא "כפי שהי' בדור שלפניו" - מה מוסיפה הידיעה שהיתה התאחדות בדור שלפניו, להבנת ההתאחדות בדורנו? וכן, מדוע זקוקים להתאחדות בין הנשיאים כדי להגיע ל"שבעת קני המנורה", הרי זה שמספרם הוא שבע הוא גם ללא התאחדות ביניהם?

ד. בסעיפים י"ז-י"א: בסעיפים אלו מבאר הרבי שליט"א מלך המשיח שמשה רבינו פעל בבקשתו ש"גואל ראשון" שעניינו הוא חכמה-משפיע, יתחבר עם "גואל אחרון" שעניינו הוא מלכות-מקבל (וזהו ענין יחוד מ"ה וב"ן שנתבאר במהלך השיחה).

ולכאורה, הרי כל ענין יחוד מ"ה וב"ן משתנה בסעיפים אלו מהמהלך שהיה עד כה בשיחה. שהרי, עד עכשיו נתבאר בענין השליחות שמציאות השליח כבר דעת בפני עצמו ענינה ב"ן, וביטולו למשל ענינו מ"ה. וכעת בסעיפים אלו הביאור הפוך לגמרי: הביטול שייך למקבל - מלכות (ב"ן), והמציאות שייך למשפיע - חכמה (מ"ה)!

ה. בסעיף י"א: מבאר, שכמו שאברהם נתן את "כל אשר לו" למילוי השליחות "כמו"כ בכל שליחות ושליחות של יהודי "לשמש את קוני", הוא מקבל כביכול "כל אשר לו" מהמשלח (הקב"ה), עד הכח של עצמותו ומהותו יתברך (הכולל את "כל אשר לו") כדי לפעול את היחוד של נשמה וגוף של יהודי בעוה"ז הגשמי. ובאופן, שכל הפרטים ופרטי הפרטים בעבודתם של ישראל, נעשים חדורים בגלוי בנקודה והתכלית האחת והיחידה: הגילוי של משיח צדקנו".

ויש להבין: לכאורה מדבר פה על עבודתם של ישראל בכל הדורות, ומבאר שעבודה זו חדורה בגלוי בגילוי של משיח צדקנו. ובשיחות הק' משמע שזהו חידוש של התקופה האחרונה דוקא [ראה לדוגמא

י"ל ע"י מערכת 'מדקדקים'

שע"י תלמידי התמימים בשיבת תות"ל המרכזית 770 - בית משיח

• יוצא לאור לקראת ש"ק פרשת חיי שרה תשע"ט הגיליון הבא יצא לאור בעז"ה לקראת ש"ק פרשת תולדות אנ"ש והתמימים מוזמנים לשלוח הערות ותגובות עד יום שלישי כ"ח מרחשון לתרומות והקדשות, לתגובות, או להצטרפות לקבלת הקובץ באימייל מידי שבוע: 052-358-1540 • medakdekim770@gmail.com

תמונת כ"ק אדמו"ר שליט"א - באדיבות מערכת RebbeDrive

הגואל האחרון - נשיא דורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר

ועוד ועיקר - שכל זה מודגש ושייך במיוחד בזמננו זה, שלאחרי שעברנו כבר את כל הזמנים, וישנו כבר קץ כל הזמנים, ויתירה מזו - כבר "כלו כל הקיצין", ובמילא נמצאים כבר לאחרי סיום וגמר כל ה"קיצין", וכל הענינים ישנם בתכלית השלימות, וע"פ הודעת והכרות נשיא דורנו כבר עומדים לאחרי התחלת עבודת השליחות ולאחרי אמצעה, עד כדי כך שכבר נגמרה כל העבודה, וגם הכפתורים מצוחצחים ומבריקים ("זיי זיינען אויסגעפוצט און זיי שיינען") כבר - הרי לא נותר עתה אלא לקבל את משיח צדקנו!

ובמילא מובן, שעתה צריך להיות קיום הענין ד"שלח נא ביד תשלח", ביאת ה"גואל ראשון הוא גואל אחרון", שזהו השליח שבדורנו להיות הגואל אחרון, נשיא דורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר.

"וילחום מלחמות ה' וינצח", ישנו כבר

ועוד ועיקר - דמכיון שגם ענין זה ("וינצח") ישנו כבר, צריכה להיות תיכף ומיד הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, השליח ד"שלח נא ביד תשלח", כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ועד"ו ההמשך דמלא מקומו שלאחרי זה, ע"ד שהוא המלא מקום דאביו, אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע (ובפרט שכ"ק מו"ח אדמו"ר הי' בנו יחידו), וכמדובר כמה פעמים גם בנוגע לכל שבעת קני המנורה, ובנוגע לשבעת האושפזין וכו'.

ההוראה מכינוס השלוחים - קבלת פני משיח

ומכיון שנמצאים כבר בסיום העבודה, הרי זוהי ההוראה והלימוד שיש ללמוד מכינוס השלוחים - שבכל פעולה ופעולה בעבודת השליחות צריך להיות ניכר שתוכנה הוא ההכנה לקבלת פני משיח בפועל, ע"י שמגלה בכל פעולה את הניצוץ משיח שבקרבו, וכמדובר כמה פעמים.

קבלת פני השכינה תלויה בקבלת פני משיח

וכדברי נשיא דורנו שכל הענינים ישנם כבר, ומה שחסר הוא אך ורק קבלת פני השכינה בפועל, כאן למטה, שלזה צריך להיות ה"ובקשו את הוי' אלקיהם ואת דוד מלכם" כהנוסח דקידוש לבנה . .

הענין של יחוד מ"ה וב"ן שהוא פעל", כפי שמאריך לבאר.

ועדיין צריך להבין: מדוע עיקר האריכות היא בשליחות אליעזר? הן אמת שגם הוא חלק מענין יחוד מ"ה וב"ן, אך מדוע יש להאריך בזה יותר מענין הנישואין עצמם? ומוכרחים לומר, שביחוד מ"ה וב"ן אצל אליעזר ישנו ענין עיקרי (אפילו לגבי הנישואין עצמם). וצריך ביאור מדוע.

ג. בסעיף ח': מבאר שהביאור אודות שליחות אליעזר ונישואי יצחק ורבקה נמצא בסוף הלוקטי תורה, מכיון "שבזה גם מרומז שהשליחות של אליעזר לפעול את נישואי יצחק ורבקה - יחוד מ"ה וב"ן, ושלימותו בגאולה - היא השלימות והתכלית של כל עניני העבודה"; ואחר כך מגיעים לדרושי שיר השירים הרומזים על שלימות היחוד והנישואין בגאולה. וצריך להבין: מכיון שאליעזר פעל בנישואין אלו רק את ההתחלה ונתינת הכח ליחוד מ"ה וב"ן, ועיקר החידוש של יחוד מ"ה וב"ן התחיל לאחר מכן (במ"ת) ויסתיים בגאולה - מדוע מקומו של הביאור על יחוד מ"ה וב"ן אצל אליעזר הוא בסוף הלוקטי תורה?

א. בסעיפים ד"ו: בסוף ס"ד מתרץ את השאלה (מדוע נתן אברהם "כל אשר לו" לנישואי יצחק ורבקה) "בפנימיות הענינים . . ע"פ מה שנאמר "יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק" . . בפנימיותם ובעבודתם הם היו (בכללות) דבר אחד והמשך אחד, וממשיך ש"עדיין צריך ביאור בפשטות הענינים ע"פ נגלה". ומכאן פותח בסעיף ה' את הביאור בנגלה - שאלו היו נישואין כלליים, וממשיך בס"ו "הביאור בזה בפנימיות הענינים" - שנישואין אלו היו יחוד מ"ה וב"ן.

ולכאורה צריך להבין בסדר הביאורים - מדוע מכניס ביאור אחד בפנימיות הענינים קודם הביאור בנגלה ואחד אחריו? וכן צריך להבין האם הביאורים בפנימיות הענינים מתאימים זה לזה, ולביאור בנגלה.

ב. בסעיף ז': לאחרי שמבאר באריכות שיחוד מ"ה וב"ן הוא הענין הכי כללי ביהדות, מקשה שלכאורה "עיקר האריכות הי' צריך להיות אודות השידוך של יצחק ורבקה (שאליעזר פעל), ולא אודות שליחותו ופעולתו של אליעזר, כהכנה ליחוד זה (מ"ה וב"ן)"? ומבאר: "ששליחותו של אליעזר נוגעת לעצם

ולכן, צריך השליח לחוש שהיותו למציאות עצמאית אינה מנתקת אותו חלילה מהמשלח, אלא אדרבה - בזה עצמו הוא מקיים את רצונו, ולכן, דוקא בזכות היותו למציאות הוא מתחבר יותר למשלח!

הביטול תורם למציאות

אופן שני לביאור הענין, הוא - שדוקא ביטולו של השליח תורם למציאותו:

בשיחת כינוס השלוחים תשמ"ח (ש"פ תולדות - סה"ש ח"א ע' 93 ואילך) מבאר הרבי את מעלתו של שליח על עבד: עבד - אין לו כל מציאות לעצמו, ולכן כל מציאותו היא האדון; לעומת זאת שליח - הוא זולת ונפרד לעצמו, ולאחר שמקבל את הכח מהמשלח, הופך להיות "כמותו".

והסיבה לכך היא שהעבד הוא נחות, ומצד פחיתותו לא שייך לומר שיהיה "כמותו" של האדון, ולכן כדי שפעולתו תועיל לאדון מוכרחים לשלול את מציאותו. לעומת זאת שליח יש לו מעלה וחשיבות, שהוא דומה למשלח ("מה אתם כו' אף שלוחכם כו'"), ולכן מציאותו שלו יכולה להפוך ל"כמותו" של המשלח.

מכך מובן, שמציאותו העצמאית של העבד שהיא נחותה וסותרת לאדון, היא היא זו שגורמת לכך שצריכים לשלול את קיומה עבור פעולת השליחות; לעומתו השליח, שמציאותו מלכתחילה היא בדומה למשלח, וביכולתו להיות "כמותו ממש" - זה עצמו מוסיף במעלתו, שפעולת השליחות מתייחסת למציאותו הוא.

למעשה: ביטול לעצם השליחות, שיקול דעת בפרטי השליחות

לאור הסברים אלו (שהביטול והמציאות מתחברים יחד, כשני צדדים למטבע) מובן ופשוט כיצד נראה חיבור שתי הקצוות בהנהגה בפועל, בחיי השליחות: הביטול המוחלט - הוא ביחס לעצם השליחות, ומציאות השליח - נדרשת עבור פרטי השליחות ואופן קיומה.

וכפי שמאריך הרבי במקום אחר (שיחת ש"פ שלח תשמ"ח ס"ח (סה"ש ח"ב ע' 496 ואילך) - שמצד אחד אין להיות "בן יחיד מפונק", שמחכה עד שינחו אותו בכל צעד ושעל מה בדיוק לעשות, ומוכרחים להפעיל שיקול דעת בשליחות. ומצד שני, שיקול הדעת הוא רק כיצד למלא את השליחות, אבל לא האם למלא אותה או לא חלילה.

כשכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן את הבקבוק עבור כינוס השלוחים אמר:

"להביא לימות המשיח"

בין התפילה להתוועדות היתה הפסקה של שעה לערך, במהלכה ניסה כאו"א ככל יכולתו להשיג מקום לראות ולשמוע לפחות חלק מההתוועדות, שכן, עם בואם של יותר מאלף השלוחים בלעה"ר גדלה הצפיפות לאין שיעור ביחס לכל שבת.

להתוועדות נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעה 1:40 לערך, כשהקהל שר את המארש של ר"ח כסלו. אחרי ברכת בופה"ג והטעימה מה"מזונות" ניגן הקהל כרגיל "זאָל שוין זיין די גאולה", ובאמצע הניגון נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א חתיכת "מזונות" לילדי שארף שיחיו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א פתח את השיחה הראשונה בענין הגאולה, ובהמשך היו ביטויים רבים ע"ד משיח וכו'. השיחה היתה ארוכה ונמשכה כשלושת רבעי השעה לערך, ואחרי שרו "דידן נצח" וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה מפעם לפעם.

בשיחה ב' המשיך לדבר ע"ד משיח, וקישר זאת עם עבודת השלוחים. בסיום שיחה זו שרו "עד מתי" (הניגון הידוע באנגלית) וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בחזוק, ובאמצע פנה ועודד לעבר המשב"ק ר' שד"ב שי' גנובורג.

אח"כ התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א את שיחה ג', ודיבר ע"ד עבודת אליעזר בתור שליחות ועל היתרון שיש לשליח (שהוא "כמותו ממש") על שדכן.

בסיום שיחה זו שרו "שובה ה'". בתחילה עודד כ"ק אדמו"ר שליט"א את השירה בב' ידיו הק' לסירוגין, ובאמצע התחיל לעודד באופן מפליא בשתי ידיו הק' יחד בתנועות חזקות ממטה למעלה כו"כ פעמים, ובפרט בקטע הידוע שחזרו עליו כמה פעמים. אח"כ המשיך לעודד בידו הימנית ואח"כ בידו השמאלית.

בסיום הניגון התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לשיר "ניעט ניעט ניקאווא".

לאחר מכן התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א את שיחה ד' ע"ד חלוקת משקה המשמה, ואמר שלאחר רגע זה נמצאים כבר לאחר ביאת משיח צדקנו בפועל וכו', וסיים את השיחה במילים: "מקדש אדני כוננו ידיך".

אח"כ התחילה חלוקת המשקה, שהי' נראה כעין "כוס של ברכה" מחמת ריבוי העוברים שיחיו (היו 56 בקבוקים)!

כ"ק אדמו"ר שליט"א מזג מכל בקבוק לכוסו, ובהמשך כשנתמלא כוסו השתמש

בשתי כוסות זכוכית נוספות (כשתחילה שופך מכוסו לכוס הזכוכית). אח"כ מזג בחזרה לכל בקבוק (בתחילה כשנגמר מכוסו התחיל למזוג מכוס הזכוכית לבקבוקים, אבל לאחר 3-4 בקבוקים שמזג ככה, מזג מכוס הזכוכית לכוסו, והמשיך למזוג מכוסו לבקבוקים).

הבקבוק הראשון הי' עבור כינוס השלוחים העולמי, וכ"ק אדמו"ר שליט"א פנה לרחמ"א שי' חדקוב שישב על מקומו הרגיל ומזג לו, ולאחר מכן מזג למוכיר הרחי"ק ולשאר מארגני הכינוס - ר' משה שי' קוטלרסקי ור' ליפא שי' ברענען. כשכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן את הבקבוק לרחי"ק, אמר לו: "להביא לימות המשיח" (ולהעיר שזוהי סיסמת הכינוס).

ההכרזה האחרונה היתה (כרגיל בשבת זו) של ר' מאיר שי' הארליג שהכריז ע"ד סעודת הודאה הארבעה-עשר לרגל ר"ח כסלו שתתקיים אי"ה באור ליום אדר"ח כסלו הבעל"ט (הי' שקט מיוחד לכבוד ההכרזה).

חלוקת המשקה נמשכה כ-20 דקות!

אח"כ שאל כ"ק אדמו"ר שליט"א האם כולם קיבלו, והתחיל את ניגון ההקפות לאביו הרלוי"צ ז"ל תוך כדי עידוד השירה בתנועת ידו הק', והמשיך לעודד משך זמן. כ"ק אדמו"ר שליט"א טעם מה"מוזנות", ואח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה. ההתוועדות הסתיימה בשעה 4:15 לערך.

כ"ק אדמו"ר שליט"א בירך מתוך הסידור, נטל ידידו הק' ונעמד לתפילת מנחה.

(מתוך דברי משיח תשנ"ב ח"א, באדיבות "המכון להפצת תורתו של משיח")

מציאות וביטול ביחד - הכיצד?!

בדבר מלכות שבת פרשת חיי שרה תשנ"ב, בפרט בסעיף ז', מגדיר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א את מהותו של שליח - שצריך לכלול בתוכו את שתי הקצוות: (א) היותו מציאות עצמאית, בר דעת בפני עצמו. (ב) התבטלותו המוחלטת למשלח.

כאשר השליח מחבר את שתי הקצוות, המקבילים למ"ה וב"ן בתוך עצמו - יש בכוחו למלא כראוי את עבודת השליחות, שמטרתה חיבור מ"ה וב"ן גם בעולם, כפי שמבאר בשיחה באריכות.

אמנם, בשיחה זו מבאר בעיקר את הצורך בחיבור מ"ה וב"ן - מציאות וביטול - בעבודתו של השליח; אך אינו מרחיב כל כך כיצד אכן יכול השליח לחבר שתי קצוות אלו, שלכאורה סותרים לחלוטין. תוספת הבנה בענין זה ניתן למצוא במבואר במקורות נוספים, כדלהלן.

המציאות תורמת לביטול

אופן אחד לביאור הענין, הוא - שדוקא מציאותו של השליח מסיפה לביטולו:

בשיחה ב' לפרשת קרח בלקוטי שיחות חלק ל"ג, מסביר הרבי בהרחבה כיצד שתי הקצוות הנ"ל בשליח - מציאות וביטול - אינן סותרות זו לזו, ואדרבה. ההסבר לכך הוא, ש"זה גופא שצ"ל מציאות של שליח (נפרד מהמשלח), ה"ז גופא רק מפני שזהו רצון ותענוג המשלח". והסיבה שהמשלח רוצה בכך היא, כיון שדוקא כאשר יחוש השליח שפעולת השליחות שייכת אליו, "קב שלו", ולא רק בשל ביטולו לרצון המשלח - אזי יפעל בשליחות הרבה יותר, ללא מנוח [ראה בענין זה בהרחבה בשיחה הבלתי-מוגה - שיחת כ"א מנ"א תשד"מ (התוועדות ח"ד ע' 2450)].

והקשו, באם יהודי ע"י עבודתו יכול ללמוד את התורה, רק בדרגתה הנמוכה יותר - ב"התחלקות", כיצד יכול לפעול ולהמשיך ע"ז דרגת התורה שלמעלה מהתחלקות?

ולדידי לא קשיא כלל, כי שאלה זו יכולה להישאל באופן כללי, על כל "מעשינו ועבודתנו" כל משך זמן הגלות, שהם הפועלים וממשיכים גלוי או א"ס הבל"ג בעוה"ז הגשמי. וכיצד פעולותנו המוגבלות ממשיכים דרגות בלתי מוגבלות אלו?

והביאור בזה מובא באריכות בדבר מלכות שמיני (ס"ו ואילך), ואצטט בזה רק כמה קטעים: "האופן שבו מגיעים, באים לגילוי ד"שמיני" (שלמעלה מהגבלת העולם) - הוא דוקא ע"י העבודה מלמטה למעלה במדידה והגבלה דעולם, בשבעה דרגות - א', ב', ג', ד', ה', ו', ז', עד שמגיעים לשמונה [וכפי שהוא בפשטות - ששמונה בא דוקא ע"ז שלפניו ישנם שבעה]. והטעם לזה - כיון שדוקא ע"י העבודה במדידה והגבלה נעשים כלי לקלוט גילויים נעלים יותר, עד לגילוי דשמיני ושמונה. ומזה מובן שהעבודה במדידה והגבלה קשורה (בשרשה) עם דרגא נעלית ביותר (למעלה משרש הבל"ג).

וע"ד "מקום ארון אינו מן המדה": ה"אינו מן המדה" בא דוקא ע"ז שלארון היתה מדה. אילו לא ה' הארון במדה המסויימת שנתפרשה בתורה, לא היתה קדושת הארון בשלימות, שהיא כאשר ציווה ה' את משה. עכלה"ק (בתרגום מאידית).

ולאחרי זה ממשיך אד"ש מלך המשיח ומפרט, גם בנוגע לעבודה הנעשית על מנת להביא את הגאולה:

"יהודי הרי יכול לטעון: כיון שהוא מדוד ומוגבל . . . אין לו לכאורה אפילו כח לעשות עבודה קטנה יותר, עאכ"כ שאין לו כח להביא את הגאולה האמיתית והשלימה!?"

אומרים לו - שביאת המשיח "תלוי" במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות" דוקא . . . ואדרבה: דוקא ע"י העבודה במדידות והגבלות ובהעלם והסתר (שבאה מגבורה) - דוקא בזה טמונים כחות נפלאים, שיכולים להביא את הגאולה"ק. עכלה"ק.

נמצאת למד, כי דוקא העבודה המוגבלת, ממשיכה את גילוי הבל"ג, מצד שורשו הנעלה של הגבול. ודו"ק.

הת' מאיר שי' נוטיק
שליח ביש"ק תורת אמת ירושלים עיה"ק ת"ו

אף פרט לא נשאר בחוץ!

הרה"ח **מנחם מענדל הכהן פרידמן**, שליח הרבי שליט"א מלך המשיח באור יהודה, מניח את האצבע על הנקודה שהתחדשה בעבודת השליחות מאז תשנ"ב, ומסביר: **מדוע מופרך לעשות אפילו פעולה אחת שאינה קשורה למשיח?**

שיחת שבת פרשת חיי שרה תשנ"ב מדברת בצורה מפורשת על "חידוש". בתקופה זו נוסף חידוש בשליחות - קבלת פני משיח. משיח הוא הרי יסוד ביהדות, וכך גם האמונה המוחשית בו והציפייה לבואו; מהו החידוש המיוחד שהרבי מוסיף כאן?

בעצם, את השאלה הזו ניתן לשאול על עוד הרבה ענינים. למשל, תורת החסידות בכלל, הרי לא 'חידשה' שום דבר - רק חידדה כמה נקודות וענינים שהיו קיימים מאז ומעולם. כך גם ראינו אצל הרבי פעמים רבות.

לדוגמא, בשנת תנש"א, מול כל מומחי המודיעין למיניהם שהעלו תחזיות שחורות בקשר לעם ישראל היושב בארץ הקודש - הרבי נעמד וציטט פסוק מפורש מהתורה: "ארץ אשר תמיד עיני ה' אלקיך בה". נו, אפשר לשאול, מה החידוש? זה פסוק מוכר... אבל כשזה קורה מול מידע מודיעיני שוטף ואיומים ברורים כאלו, והרבי כביכול אומר - "לי יש מודיעין יותר מעודכן, יש לי פסוק בחומש!"... וכשהרבי מורה לרבבות יהודים בביטחון גמור לנהוג לפי הפסוק,

. . באוא"ס שלמעלה מתוהו ותיקון". עכלה"ק. ומכאן רואים שהקב"ה - המשביע ממשיך את עצמו - אוא"ס (דרגה שלמעלה מסדר השתלשלות, עצמותו ומהותו) למי שנשבע - הנשמה.

ואותו דבר ניתן לומר בנידון דידן: שאברהם ע"י שהשביע את אליעזר, המשיך את עצמותו לאליעזר, שזה מורה על הקשר העצמי ביניהם.⁷

ועפ"ז מובן מדוע זה שאברהם השביע את אליעזר ה"ז מורה על כך שהיה שלוחו. וכן מובן מה החידוש בראי' זו על פני שאר הראיות - שדווקא כאן מודגש הקשר העצמי, בשונה ממה שהיה עבדו הנאמן ושאר הראיות.⁸

הת' **מנחם מענדל שי' תמרין**

ישיבת תות"ל המרכזית - 770, בית משיח

תגובות

תגובות שנתקבלו במערכת לגליונות קודמים

שורש העבודה המוגבלת של יהודי

(גליון מ"ה - פרשת נביסזילך, צריך עיון - ב)

בגליונכם לר"מ נצו"י (במדור צריך עיון), הביאו את דברי כ"ק אר"ש מלך המשיח, ש"ע"י עבודתם של ישראל בלימוד וקיום התורה נמשכת ומתגלה . . לא רק דרגת התורה השייכת לעולם . . אלא גם דרגת התורה שלמעלה מהעולם". ובהערה 71 שם מוסיף, שדרגה זו מתגלה ב"תורה חדשה" שתהיה מצד נמנע הנמנעות.

(7) ע"פ הנ"ל הערה 3, צ"ע האם הקשר העצמי בשבועה אינו תלוי בממוצע המחבר כמבואר בלקו"ש שבעהערה.

(8) ישנם שניסו לבאר ע"פ מה שמובא במאמר הנ"ל בתחילתו: "דענין השבועה הוא שמקשר את עצמותו, וכמו בשבועה כפשוטה, דזה שהאדם נשבע לעשות איזה דבר (הגם שעכשיו בעת שנשבע הוא רוצה בזה ולמה צריך להשביעו), הוא, בכדי שגם כשיהי' איזה דבר שיגרום שלא ירצה בהדבר, הנה ע"י שנשבע לעשות הדבר, יעשה את הדבר גם נגד רצונו".

ועפ"ז ניסו לבאר שבדוגמאות של זקן ביתו, דולה ומשקה ג', עבד אברהם ועוד (שמורה על קשר חזק ביניהם אך סוכ"ס) אי"ז קשר עצמי, משא"כ כשהשביע אברהם את אליעזר זהו קשר עצמי.

הקושי בהנ"ל הוא, ששם מבואר שהנשבע מתקשר בקשר עצמי ומתחייב לקיים את שבועתו אפילו למעלה מיכולתו, אך לא התבאר שהמשביע מתקשר לנשבע בקשר עצמי.

ולא לפי מה שנראה באופן; האם זה לא חידוש עצום של הרבי?

וכך בעוד הרבה דברים פשוטים, שהרבי ממש 'החיה', ונתן להם משמעות אחרת לגמרי.

אם כך, בעניננו: מהו החידוש של הרבי במיוחד בנושא זה - "קבלת פני משיח"?

אפשר לראות בפשטות: ניקח את תורתו של אדמו"ר הזקן בנושאי משיח, ואת התורה של הרבי - ונשווה. ברור שהרבי מתייחס לנושא משיח באופן אחר לגמרי!...

בזמן אדמו"ר הזקן היה די בהורדת השכינה באחד הרקיעים העליונים, ובהתאם לכך כאשר דובר על נושא הגאולה והמשיח - מה שהיה מודגש זה בעיקר הענין הרוחני: הגילויים לעתיד לבוא, הענינים

לרבים היה קשה לעכל את זה: משיח זה ענין שמתאים ל"יהי רצון"... איך אפשר לדבר בפשטות כזו על "משיח עכשיו", באותו סגנון שבו אנחנו מבקשים דברים מוחשיים בחיים: "אני רוצה כוס קפה עכשיו"...

בעבודה בנפש האדם וכדומה. אבל הרבי הוא זה שמביא את הגאולה בפועל ממש, מהרקיע לארץ - ולכן, גם הדיבורים בעניני משיח מקבלים סגנון אחר לגמרי. סגנון של 'ארץ', של משהו מוחשי שקורה בפועל עכשיו.

כך, למשל, כשהרבי מסביר בפשטות שליהודי כיום ישנו קושי לגבי ברכת המזון, כיון שכתוב "ואכלת ושבעת וברכת" - ואילו יהודי שעוד לא יכול לאכול את שור הבר והלויתן, הרי נשאר רעב...

כשהרבי לוקח את האיסור הברור "אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה", ובשיחת י"א אלול תנש"א הוא קובע שכעת האיסור כבר הותר, כיון שמשיח כבר התגלה בכל התוקף - הרי כל היחס שלנו למשיח משתנה לחלוטין. זה דבר מוחשי, משהו שאפשר לממש, בעולם שלנו!

כבר משנות המ"מים, כאשר הרבי החל לדבר על "אנו רוצים משיח עכשיו", לרבים היה קשה מאוד לעכל את זה: משיח זה ענין שמתאים ל"יהי רצון"... איך אפשר לדבר בפשטות כזו על "משיח עכשיו", ממש באותו סגנון שבו אנחנו מבקשים דברים מוחשיים בחיים: "אני רוצה כוס קפה עכשיו"...

אכן, זו היתה 'פצצה' ששינתה לגמרי את התפיסה אצל רבים. היום רואים שהרבה יותר קל לדבר על משיח בצורה ברורה ומעשית, לאחר שהרבי החדיר את הנושא שוב ושוב.

ומה החידוש הזה אומר לנו, למעשה? בשיחה הרבי קובע שיש חידוש מיוחד שנוסף "בשנה זו" בעבודה המוטלת על השלוחים. איך צריכה עבודת השליחות להיראות כעת? מה נשתנה?

כיום, הרבי הציב את הענין של משיח במרכזו, בתור ה"שער" לכל עניני השליחות. ולכן, אם בתקופות קדומות יותר - אפילו בשנות המ"מים, שבהם הרבי 'הרעיש' מאוד חזק בנושא משיח - היה אולי מקום לכך ששליח לא ישקיע את כל כוחותיו בעניני משיח, אלא יעשה גם פעולות שאינן קשורות למשיח; כיום, זה לא שייך!

זו בעצם נקודת ההסבר בשיחה, לכך שאברהם נתן את "כל אשר לו" לנישואי יצחק ורבקה: אברהם לא הסתפק בנתינה של הרבה מרכושו, למרות שהיה די בכך שבביל החתונה עצמה. הוא נתן הכל.

כי כאשר מדובר בדבר כללי ועיקרי שכזה, הוא לא מוכן להשאיר אפילו פרט קטן מחוץ לתמונה!

חסידות מלמדת
אותנו שכל ענין
שאיננו שייך לגמרי
לאלוקות הוא
נפרד, עבודה זרה
בדקות. בדומה
לכך, צריך להיות
מונח אצלנו שכל
דבר שאינו חדור
בשליחות היחידה -
הוא לא שייך, הוא
זר עבורנו

וכך גם בנושא 'קבלת פני משיח' - שהרבי מגדיר אותו במילים "הדבר היחיד שנותר". בחסידות מבואר שישנו הבדל בין "אחד" ל"יחיד" - למרות ששניהם מציינים אחדות: המילה "אחד" מציינת דבר שאמנם כרגע הוא רק אחד, אבל יכולים לבוא אחריו מספרים נוספים, "שניים", "שלוש" וכו'. לעומת זאת "יחיד" משמעו שאין ולא יכול להיות עוד משהו נוסף עליו. וכשהרבי אומר שקבלת פני משיח היא הדבר היחיד שנשאר - זאת אומרת, שאין מקום בשליחות לאף פרט הכי קטן שלא שייך למשיח.

חסידות מרחיבה את הפירוש ל"עבודה זרה", ומלמדת אותנו שבעצם כל ענין שאיננו שייך לגמרי לאלוקות הוא נפרד, עבודה זרה בדקות. בדומה לכך, צריך להיות מונח אצלנו שעלינו להתמסר לגמרי לשליחות היחידה שנותרה לנו, וכל דבר שאינו חדור בנושא - הוא לא שייך, הוא זר עבורנו.

ובמילים פשוטות: אם ישנו יהודי שמסתובב בבית חב"ד וקרוב לשליח, והוא איננו מרגיש שכל מה שמתרחש סביבו הוא הכנה למשיח, הוא איננו קולט את הדריכות אצל השליח מכך שמשוח מגיע בכל רגע - השליח מפספס את כל הנקודה. הוא מצנזר את המסר של הרבי.

ועפ"ז יש לבאר בד"א שזהו הכוונה בשיחה, שהרי זה שאברהם דואג לאליעזר ונותן לו כוחות ומזרו - ה"ז ההיפך הגמור ממה שמביא לפנ"ז בשיחה (כראי' לכך שהיה שדכן), שאליעזר עצמו הי' צריך לדאוג לשידוך, שזה מדגיש את הריחוק והניתוק בין אברהם לאליעזר; משא"כ זה שאברהם עוזר לאליעזר, ה"ז מדגיש את הקשר ביניהם ושאינו מציאות נפרדת מאברהם, דהיינו שלוחו של אברהם⁵.

אך עדיין אינו מובן, מהו היתרון שבזה על מה שהובא לפנ"ז (כלשונו הק' "ויתירה מזה")?

ואולי יש לומר שהביאור הוא על פי המבואר⁶ בקשר לשבועת הנשמה, שמשביעין אותה לפני ירידתה למטה - שע"ז נפעל "המשכת שרש הנשמה כמו שהיא מושרשת בעצמות אוא"ס . . . משביעין את הנשמה תהי צדיק, דענין השבועה הוא המשכת שרש הנשמה כמו שהיא מושרשת בעצמות אוא"ס . . . בהשבועה שמשביעין אותו תהי צדיק נמשך כח מבחינת בי נשבעתי . . . הדרגא דבי נשבעתי

(5) וקשה לומר שהביאור הוא ע"פ מה שמוכח בכמה מקומות בחסידות (לדוגמא: קונטרס ומעין מ"ד פ"א, קיצורים לתניא ד"ה משביעים אותו, ועוד בריבוי מקומות) שא' הביאורים למילה "שבועה" הוא מלשון "שובע", ז"א שאברהם נתן כח (שובע) לאליעזר לקיים את הציווי; ונתינת כח זו שניתנת ע"י השבועה היא דווקא כשיש קשר בין המשביע לנשבע (= שליח), שע"ז מקבל את הכח מהמשביע.

מכיון שמבואר במ"א (לקו"ש ח"א שיחה לפ' חיי שרה סי"ג): "שבועה מלשון שובע, כלומר שבועה יש בה משום נתינת כח מלמעלה", ולאחר מכן מוסיף ומבאר: "כדי שהכח שלמעלה יתקשר עם האדם למטה שיהיה לו אפשרות לקלוט את הכח ולנצלו - יש צורך בממוצע שיחבר את האדם עם הכח דלמעלה. הממוצע המחבר הוא: מצווה. כי המצוות הם שלוחי הקב"ה . . . ולכן יש כח במצווה לחבר ולהמשיך את הכח שלמעלה באדם. וזה הטעם שעל השבועה להיות בנקיטת חפץ דווקא, משום שע"י שאדם אוהו חפץ מצווה בידו, מקשרו החפץ ומחברו עם הכח שלמעלה".

עכ"ה"ק (במבואר מאידית). יוצא מהנ"ל שצריך שיהיה ממוצע שימשיך את הכח מלמעלה, ולא מספיקה השבועה בלבד, וא"כ כל עוד שחסר הממוצע לא ניתן לקבל את הכח. ובנדו"ד - צריך ממוצע המחבר בין אברהם לאליעזר, ולא ראינו שהיה כזה דבר בשבועה.

ואולי יש ליישב את הביאור הנ"ל, שדווקא בין הקב"ה ובנ"י צריך שיהיה דבר שהוא ממוצע המחבר - מכיון שהקב"ה הוא באין ערוך לבנ"י; אך בין בני אדם מספיקה רק השבועה עצמה שתחבר בין שני האנשים (ואפילו שאברהם ברוך ואליעזר ארוה, אך עדיין הם בערך אחד לשני, ולא כמו הריחוק הערך בין הקב"ה לנבראים).

אך עדיין יהיה קשה לבאר כהנ"ל, מכיון שבהשקפה ראשונה נראה שכל מה שמבואר בקונטרס ומע"ן ובשאר המ"מ שמדובר על שבועת הנשמה, משמע שהנתינת כח היא הגילוי של שורש הנשמה שמקושר לאוא"ס, וא"כ קשה לומר שע"י שאליעזר נשבע לאברהם הוא קיבל מאברהם כח לעשיית השליחות, אלא רק ניתן לומר שהמצידו כעת מחוייב יותר לשליחות אך אין בכך קשר לנתינת כח מאברהם. ואולי בכ"ז יש ליישב, ודווקא.

(6) במאמר ד"ה יום טוב של ר"ה שחל להיות בשבת תשל"ג (סח"מ מלוקט ח"ג ע' רצו).

שאליעזר פעל ענין נעלה (התחלת יחוד מ"ה וב"ן, תכלית הבריאה) - ענין עיקרי מצד ה"חפצא".

ולאחר מכן מבאר את עניינו של השליח עצמו (כפי ששואל אד"ש (בס"ז) שלכאורה לא מובנת אריכות התורה בשליחות אליעזר - "גברא", שבו עצמו ישנם ב' עניינים: (א) מציאותו לעצמו, (ב) ביטול למשלח - וזהו התוכן של יחוד מ"ה וב"ן. ולכן היה אליעזר שליח דווקא, כי בשליח ישנה השלימות של יחוד מ"ה וב"ן, וזה צריך להיות ניכר דווקא בשליח - ב"גברא".

ומוכח כן מסוף אות ז': "ועפ"ז מובן ג"כ, מדוע נתן אברהם "כל אשר לו" . . . שכן היחוד של מ"ה וב"ן . . . מקיף את כל העניינים של כל סדר ההשתלשלות וכל התורה ומצוות וכו', כך שאין שום דבר חוץ ממנו. לכן נתן אברהם לפני כן "כל אשר לו" - שביאור זה מתייחס ל"חפצא", ומיד ממשיך אד"ש: "ובפרט שגם הכח לפעול את יחוד מ"ה וב"ן (כפי שנתגלה במ"ת) בא מאברהם" - שביאור זה מתייחס ל"גברא".

הת' שניאור זלמן שי' גורביץ'
ישי"ק חח"ל צפת עיה"ק ת"ו

מהו היתרון שנפעל ע"י שבועת אליעזר?

בד"מ ש"פ חיי שרה (ס"ג), כאשר דן כ"ק אד"ש בארוכה האם אליעזר היה שליח או שדכן, אומר לאחר כמה ראיות לכך שאליעזר היה שליח: "ויתירה מזה - אברהם השביעו על כך ("שים נא ירך תחת ירכי ואשביעך גו"). שמשום כך - ועוד טעמים - מסתבר לומר, שהוא הי' שליח (של אדם כמותו) לקדש את רבקה".

וצריך להבין: איך מכך שאברהם השביע את אליעזר רואים שהיה שלוחו?

ויש לבאר זאת ע"פ מש"כ הרמב"ם³: "ומותר לאדם להשבע על המצוה לעשותה כדי לזרו את עצמו", ובפשטות, אין הבדל אם אדם נשבע מעצמו או שאחר משביעו, שהרי בשתיים ה"ז פועל את הזריות⁴.

(3) הל' שבועות פי"א ה"ג.

(4) אמנם יש מקום לחלק - שאם נשבע מעצמו ה"ז מרצונו, וא"כ הרי הוא רוצה בפעולה, והראי' שנשבע מעצמו; משא"כ כשאחר משביעו, הרי לאו דווקא שזהו ברצונו של הנשבע. אך אין מכך נפק"מ לביאור בשיחה, שהרי סוכ"ס ה"ה מזויר ע"י השבועה, והשאלה היא רק עד כמה.

אפשר להמחיש את הדברים בצורה פשוטה, כשנסתכל על הרבי בכבודו ובעצמו. כל יהודי שבא במגע עם הרבי ושומע מה שהרבי מדבר, במיוחד בתקופה של תנש"א-תשנ"ב, מרגיש מיד שהנושא המרכזי שעומד אצלו על הפרק הוא - משיח. ולא רק בשיחות; אפילו בחלוקות הדולרים, כשאנשים מגיעים ופותחים בשיחה עם הרבי על כל הנושאים שבעולם - בהזדמנויות רבות אנו רואים שהרבי מגלגל את השיחה למשיח... זו בדיוק ההנהגה הנדרשת מאיתנו.

האם באמת כך אנו אמורים לנהוג - עשרים וארבע שעות ביממה להסתובב רק סביב נושא אחד, משיח? זה לא נראה פשוט... ובכלל, יש עוד הרבה עניינים חשובים בשליחות. האם מעכשיו פג תוקפם?

אכן, לעיתים אנחנו מתקשים לחזור שוב ושוב על אותו מסר - משיח, שוב ושוב... נעדיף מסרים שיעזרו לנו להתחבב על הקהל ולקבל משוב חיובי, במקום לדבר על נושא שיגרום אולי לאנשים להירתע. במיוחד שכל הענין של משיח מבוסס על אמונה שלמעלה מהשכל.

אבל הרבי לא נתן לנו את הבחירה. זה הנושא שהרבי העמיד במרכז. אנחנו יכולים לבחור מאיזה כיוון להדגיש את הנושא - היום עם סיפור כזה, מחר עם משל אחר, אבל משיח חייב להיות מודגש בכל תחום שרק נעסוק בו.

וממילא, גם כל שאר העניינים החשובים, יתקשרו כולם לנושא המשיח. דוגמא בולטת לכך היא השיחה הידועה מש"פ משפטים תשנ"ב, על הקשר בין מסכת בבא בתרא לגאולה. קודם לכן כתבו כמה בחורים לרבי, שבמקום ללמוד את מסכת בבא בתרא שנלמדה אז בישיבה, ברצונם לעסוק במסכתות 'גאולתיות' יותר מסדר קדשים... ובמעין תגובה לכך, הרבי הסביר באריכות בשיחה את הקשר של מסכת בבא בתרא לגאולה.

כשנהיה מונחים באמת בעניני משיח, נצליח להרגיש בכל נושא שבו נעסוק כיצד הוא מוביל למשיח.

בין אם הדבר מובן לנו, ובין אם לאו. בין אם זה קל לנו ובין אם קשה. בתקופה מסויימת, ה"שער" שדרכו יהודים התקשרו לרבי וקיבלו את כל ההשפעות בגשמיות וברוחניות, היה - ההצבעה בכחירות לג'. האם זה מובן לנו בהשקפה ראשונה? יהודי שרוצה ברכה, או שרוצה להתקרב לקב"ה, מה שנדרש ממנו הוא - ג'... אבל זה היה מה שהרבי קבע.

כרגע, ה"שער" שנקבע עבורנו הוא קבלת פני משיח, וכל פרט ופרט בחיינו ישיג את מטרתו וימלא את הכוונה רק כשנהיה חדורים בנושא המרכזי הזה.

ולאחר מכן התירוץ הג', שהוא הכי רחוק ממהלך ותוכן השיחה - שהרי לפיו לא היה אליעזר שליח כלל.²

ויש להעמיק בכל זה. וכל זה הוא בדרך אפשר, ואשמח לשמוע דעת המדקדקים בזה.

הת' אהרן שי גורביץ'
ישי"ק חח"ל צפת עיה"ק ת"ו

נתינת כל רכושו של אברהם - מצד "גברא" ו"חפצא"

בשיחת ש"פ חיי שרה תשנ"ב (ס"ד) שואל אד"ש 'קלאץ קשיא': איך נתן אברהם את כל רכושו רק לבנו יצחק? ומבאר שם (בס"ה) ב' תירוצים:

א. היות שנישואי יצחק ורבקה היו דבר הכי כללי ועיקרי ביהדות, ובמילא, לא יכל אברהם להשאיר את עצמו מחוץ לענין זה, ונתן עבורו את כל רכושו.

ב. בלשונו הק': "הנישואין באים דוקא בכחו של אברהם (אברהם הוליד את יצחק ומל את יצחק, ואח"כ - נעשה השידוך בפועל ע"י השליחות של אליעזר ע"י אברהם). לכן הי' צריך להכניס בזה את "כל אשר לו".

וביאור בדרך אפשר של ביאור ב', וההבדל מביאור א': ביאור א' מדבר על ה"חפצא" - שמכיון שזוהי חתונה כללית לעם ישראל, לכן לא יכול היה שלא לתת את כל רכושו בשביל זה. משא"כ ביאור ב' הוא מצד ה"גברא" - שמכיון שהנישואין באים דוקא ע"י אברהם, כלומר, שאברהם עצמו נוטל חלק עיקרי בנישואין, לכן כל מהותו צריכה להיות שם, ואינו יכול שלא לתת.

והנה בסעיף ד' בסופו אומר אד"ש שיש לבאר שאלה זו ע"פ נגלה, ושני הביאורים הנ"ל הם שני הביאורים בנגלה. ומסעיף ו' מתחיל אד"ש לבאר ע"פ חסידות.

ונראה, שגם שם מחלק בין "חפצא" ל"גברא": בתחילת הסעיף מבאר שנישואי יצחק ורבקה, מ"ה וב"ן, מבטאים את תכלית כל הבריאה. ולקראת סופו מבאר (ע"פ חסידות) מדוע נתן אברהם את כל אשר לו - מצד מעלת שליחות אליעזר, שנתנה את הכח לפעול יחוד מ"ה וב"ן בעבודה במשך כל הדורות. כלומר, מכיון

(2) וצע"ק מדוע מביא בכלל אד"ש תירוץ זה, שלכאורה סותר לכל מהלך ביאורו כאן, ואולי הוא בשביל השלמת הענין על כל האפשרויות שישנן. ובמיוחד שכאן הוא רק בתחילת החקירה, וקודם המסקנה.

ה"שער" לכל עניני השליחות

סעיף א

בגמרא מובא שאחד האמוראים שאל את חבירו: "אבוך במאי זהיר טפיי" [אביך במה היה נזהר יותר], והוא השיב: "בציצית". כלומר, שאמורא זה הידר באופן מיוחד במצוות ציצית. והסיבה לכך מבוארת בחסידות, שלכל אחד ישנה מצוה מיוחדת שבה צריך להדר יותר מבשאר המצוות, לפי שורש נשמתו.

עוד מפורש בחסידות ש"זהיר" מלשון זוהר ואור - שבמצוה זו מאיר לו האור האלוקי יותר. ולכן, עליו לקיימה ב"העדפה וזהירות וזריזות יתירה ביתר שאת יותר עז כפולה ומכופלת למעלה מעלה מזהירות שאר המצוות.

בנוסף למצוה המיוחדת שעל כל אחד להדר בה באופן פרטי, ישנם ענינים השייכים באופן מסויים לכללות הדור - כמו דורות שבהם היתה העבודה העיקרית לימוד התורה, לעומת דורות שבהם הודגשה עבודת הצדקה. והקובע את ענינו העיקרי של הדור - הוא נשיא הדור, שהוראותיו הן ה"זהיר טפיי" של דור זה.

כל זה מבאר כיצד בכל הדורות היה ה"שער" - פרט מסויים מתוך התורה והמצוות שהפך לענין העיקרי בעבודת הדור; ומכך מתחדד יותר החידוש בזמננו, שבו ה"שער" שלנו "אינו רק פרט (או כלל) נוסף בשליחות, אלא עיקר וענין כללי ביותר, ועד הענין הכי כללי ביהדות" (כלשון השיחה).

על פי המקורות שנסמנו בהערה 2 בשיחה; תניא, אגרת הקודש סימן ז; שיחת ש"פ בא תשמ"ח ס"ג

יחוד מ"ה וב"ן

סעיף ו ואילך

שמות מ"ה וב"ן הם שנים מתוך ארבעה השמות הנוצרים מהגימטריא של מילוי שם הוי"ה, כלומר, כאשר מצרפים לכל אות מהשם את המילוי שלה - האות י'

שלושת ההסברים כיצד יכול אליעזר להיות שליח

בשיחת הדבר מלכות השבועית (ס"ג), בחקירת אד"ש האם אליעזר היה בגדר שליח או שדכן, מביא את האפשרות שאליעזר היה שליח ש"שלוחו של אדם כמותו". ובהערה 18 שם מביא ג' אפשרויות בהם ניתן לבאר שלמרות שאליעזר היה עבד היה לו גדר של שליח:

(א) "י"ל בפשטות, שלפני מ"ת ה' אפשר למנות גם עבד לשליח". (ב) מביא את המפרשים שאומרים "שאברהם שיחרר אליעזר ולכן נעשה שליח לקידושין". (ג) בסוגריים מרובעות מביא את המפרשים שאומרים שאליעזר היה יכול לקדש בתור עבד, "לא מתורת שליחות אלא דהוי כגופו, ד"יד עבד כיד רבו".

ואולי י"ל הביאור בסדר הבאת התירוץ: התירוץ הא', שהוא חידושו של אד"ש, הובא דווקא בהתחלה - משום שהוא הנוגע לענינו; התירוץ הב', שאברהם שיחרר את אליעזר, מובא השני - כי הוא פחות נוגע לשיחה; והתירוץ הג', שאליעזר נשלח כעבד, מובא רק בסוף ובסוגריים מרובעות - לכאורה רק בשביל שלימות הענין. וכדלהלן.

והביאור: ממהלך השיחה מובן, שההכרח לכך שאליעזר היה שליח הוא מכיון שהלך לפעול בשליחותו את הנישואין והיחוד של מ"ה וב"ן. ואם כן, מכיון שענין יחוד מ"ה וב"ן התחדש בעיקר במתן תורה [כפי שמבאר בס"ו בשיחה, ובהערה 58 מביא שבחירת הקב"ה בעם ישראל התחדשה במתן תורה] - מתאים מאוד למהלך השיחה לומר כתירוץ הא', שלפני מתן תורה דין השליח היה שונה מאשר לאחר מתן תורה, ולכן אליעזר היה יכול להיות שליח.

לאחר מכן מביא את התירוץ הב', של המפרשים המגדירים את אליעזר בתור שליח, אך לתירוץ אין הבדל בין לפני מתן תורה לאחרי מתן תורה; ולכן תירוץ זה מובא כאפשרות שניה.

1) ולהעיר, שבדרך כלל כשאד"ש מחדש תירוץ וכד', בא תירוץו כתירוץ שני; ובכל זאת כאן מביא את תירוץו ראשון.

(10) הופכת לי' ו' ד' (20), וכן הלאה. ישנן ארבעה אפשרויות מילוי (ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן), המקבילות בכללות לארבע דרגות (חכמה, בינה, מידות ז"א, מלכות).

שם מ"ה נוצר ממילוי האל"פין - יו"ד ה"א וא"ו ה"א (בגימטריא 45). ההשפעה האלוקית הנמשכת משם זה באה בגלוי, באופן שישנו קשר ישיר בין מקור האור האלוקי למקבלים, והם מרגישים את מקורם ובטלים אליו.

שם ב"ן נוצר ממילוי הה"הין - יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה (בגימטריא 52). ההשפעה האלוקית הנמשכת משם זה באה באופן שהמקבלים מנותקים ומרוחקים ממקורם ואינם מרגישים אותו.

מכיון ששמות מ"ה וב"ן שונים לחלוטין בענינם ומהותם, לכן גם משתלשלים מהם ענינים הפוכים - משם מ"ה משתלשלים ענינים עליונים המשתוקקים לעלות למעלה למקורם, ומשם ב"ן משתלשלים ענינים נמוכים יותר שיורדים למטה:

בעולמות העליונים - שם מ"ה הוא שורש האורות, ושם ב"ן הוא שורש הכלים. שם מ"ה שייך לששת המידות (ז"א) שבאצילות, ושם ב"ן שייך לספירת המלכות, היורדת מעולם האצילות ומתלבשת בעולמות בי"ע הנפרדים.

ואצלנו - שם מ"ה שייך לנשמה האלוקית, ושם ב"ן שייך לגוף הגשמי. שם מ"ה פועל הרגשה של ביטול מוחלט, "ביטול במציאות", ושם ב"ן פועל הרגשה של "ביטול היש" שנותן מקום למציאות נפרדת (ולאחר ירידה והשתלשלות נוספת - אפילו לרע גמור). שם מ"ה קשור לעבודת הצדיקים, ושם ב"ן לעבודת בעלי התשובה.

לאור כל הנ"ל, מובן כיצד המושגים המוזכרים בשיחה שייכים למ"ה וב"ן - יצחק (עולה תמימה, תכלית הקדושה) הוא מ"ה, ורבקה (שושנה בין החוחים) היא ב"ן. מציאותו של השליח היא ב"ן, וביטולו למשלח הוא מ"ה.

והתכלית בכל אחד מהענינים היא לחברם יחד, שגם במציאות הנפרדת שנוצרת משם ב"ן יאיר הביטול המוחלט של שם מ"ה - יחוד מ"ה וב"ן. חיבורים אלו (של יצחק ורבקה, נשמה וגוף, ביטול ומציאות, צדיקים ובעלי תשובה וכן הלאה) סוללים את הדרך להגיע לתכלית הבריאה, כאשר בכל העולמות הנמוכים המקבלים חיותם משם ב"ן יאיר האור האלוקי בטרתו ובגילוייו כפי שהוא מורגש על ידי גילוי שם מ"ה - ובמילים אחרות, דירה בתחתונים.

על פי מאמרי אדה"ז - ענינים, עי קלד ואילך; סה"מ תרס"א, עי קסד ואילך

שליח או שדכן?

פרשתנו מתארת בהרחבה כיצד שולח אברהם את עבדו אליעזר למצוא כלה עבור בנו יחידו - יצחק.

אליעזר, מזרע כנען המקולל, שקל מתחילה להשיא את בתו שלו ליצחק, אך אברהם דוחה אותו בתוקף - "בני ברוך ואתה ארור". אברהם מתייחס לאליעזר כעבד כנעני בלבד, מישוהו שאפשר להשתמש בו.

עם זאת, אליעזר הוא אכן עבד מסור מאוד. הוא שומר על פקודותיו של אברהם אדונו בקפידה. כאשר מורה לו אברהם "לא תיקח אשה לבני מבתות הכנעני"... אליעזר ממלא את רצונו באופן מושלם. מבחינה מסוימת, אליעזר אינו סתם עבד, עבודתו ספוגה ברגש של ביטול והתקשרות לאדונו אברהם.

בסיפור התורה על נישואי יצחק ורבקה, נראה שאליעזר מצד אחד - מגלם דמות של שדכן גרידא. 'גורם שלישי' מן הצד, שמשתמש בשיקול הדעת האישי ומקבל החלטות לפי ראות עיניו. אברהם לא נותן לאליעזר הוראות מפורטות. אליעזר צריך להתפלל על השידוך, לקבוע סימנים, ולהתמקח עם בני משפחתה של רבקה.

אך מצד שני, אליעזר מתנהג כשליח, זה אשר עליו נאמר "שלוחו של אדם כמותו". הוא "וקן ביתו והמושל בכל אשר לו", ולא רק את הנכסים הרבים הוא מנהל, אלא הוא אף המפרסם הגדול של תורתו וחוכמתו של אברהם אבינו. גם מבחינה נפשית אליעזר פשוט 'מקושר' לאברהם אבינו. המילים הראשונות היוצאות מפיו כשהוא בא לבית בתואל הארמי הם "עבד אברהם אנוכי"! זה אני, אם תרצו ואם לא.

אז מיהו אליעזר עבד אברהם - שליח? או אולי שדכן?

בהתבוננות בפרטי שליחותו של אליעזר, נוכל להגיע למסקנה הנכונה. את אליעזר מצייד אברהם ב'שטר מתנה' בו מובטחים כל נכסיו של אברהם ליצחק בנו. כל נכסיו, כולל כולם. בלא להשאיר לעצמו דבר. מדוע?

נוכל להבין זאת אם נתפוס את ייחודיות וחשיבות נישואיהם של יצחק ורבקה. נישואין שהקימו את בניין העם כולו, והניחו את היסוד שממנו יצא כלל ישראל.

יצחק - בנו של אברהם, אשר גדל בקדושה ובטהרה, הוא סמל לרוחניות מושלמת. לעומתו רבקה - גדלה בבית בתואל ולבן הארמיים, בסביבה של טומאה וניכור לקדושה ורוחניות. חתונתם מסמלת את האיחוד המוחלט של הרוחניות והקדושה עם העולם הגשמי. מחתונה זו ניתן הכח לכל יהודי בעולם לחבר את הרוחני עם הגשמי, כח שמוביל לתכלית הבריאה - חיבור והתגלות מושלמת של הקדושה בעולם שלנו.

בחתונה שכזאת, משקיע אברהם - היהודי הראשון - את כל נפשו, את כל כוחו. את כל ממונו. זהו הקיום המעשי הראשון בעולם לשליחות חייו של אברהם, לגלות קדושה בעולם. על כן, גם האדם שנשלח לבצע את המשימה של חיבור הרוחניות עם המציאות הגשמית צריך בעצמו להיות כזה: מצד אחד אדם לעצמו, ומצד שני להעמיד את מציאותו בביטול מוחלט.

זהו 'שליח' - מי שבטל למשלח. כזה היה אליעזר עבד אברהם, שמסוגל היה לבטל את כל מציאותו בפני אדונו.

מאז השליחות הראשונה בתורה, עברו עוד שנים שבהן עמלו יהודים בשליחות הבורא יתברך, לחבר את הקדושה עם זה העולם. תנופה מיוחדת בעבודה התחדשה בדורנו, כאשר כל יהודי קיבל מינוי אישי מנשיא הדור לפעול בשליחותו ולהביא את המשיח.

כעת, הגענו לקו הגמר. הרבי הודיע בבירור שהעולם שלנו מזוכך ומוכן לקבל את אור הקדושה, ובמילים פשוטות: מוכן לקבל את המשיח. יותר מכך, משיח כבר קיבל את המינוי מהבורא ויצא לדרכו לגאול אותנו.

בזמן גורלי כזה, אנחנו מוכרחים להיכנס לתמונה - ובשום אופן לא להשאיר שדכנים ונפרדים. כמו אליעזר, עלינו להיות שלוחים אמיתיים, מסורים למטרת השליחות בכל מציאותנו. בכל פעולה ופעולה שלנו תודגש נקודת האחדות והחיבור של העליונים והתחתונים, הרוחניות עם הגשמיות, משיח עם העולם.

בקיצ'ר, לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש!